

การศึกษาระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ในประเทศไทย

A Study of the Creative Mindset Levels of Early Childhood Teachers in Private Schools in Thailand

¹ปุณิกา เดชารวีโรจน์, ²ธีรภัทร กุโลภาส, ³อภิรดี จรียารังษิโรจน์

¹Punika Decharaveeroj, ²Dhirapat Kulophas, ³Apiradee Jariyarangsiroje

¹⁻³คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁻³Faculty of Education, Chulalongkorn University

¹Corresponding author, e-mail: 6581032727@student.chula.ac.th

Received: May 05, 2026; Revised: May 31, 2026; Accepted: June 04, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน 2) ความคิดเห็นต่อปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ และ 3) ความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 340 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .942 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยด้านกรอบความคิดแบบเติบโต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านกรอบความคิดแบบยึดติด โดยรวมอยู่ในระดับน้อย 2) ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ด้านความร่วมมือและเครือข่ายทางวิชาชีพมีความสำคัญต่อการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยมากที่สุด และ 3) ความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบเผชิญหน้าที่เน้นการทำงานเป็นทีมและการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพ พร้อมทั้งมีการนำเสนอผลงานและรับข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์; กรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์; ครูปฐมวัย; สถานศึกษาเอกชน; การพัฒนาครู

Abstract

This research aimed to study: 1) the creative mindset levels of early childhood teachers in private schools; 2) opinions on school factors promoting a creative mindset; and 3) opinions on methods for developing a creative mindset aligned with the context of early childhood teachers. Employing a quantitative research methodology, the sample

consisted of 340 early childhood teachers affiliated with the Office of the Private Education Commission, selected through simple random sampling. The research instrument was a questionnaire with an Item-Objective Congruence (IOC) index ranging from 0.60 to 1.00 and a reliability coefficient of .942. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research findings revealed that: 1) the overall creative mindset of early childhood teachers regarding the growth mindset aspect was at the highest level, whereas the fixed mindset aspect was at a low level; 2) regarding the opinions on factors promoting a creative mindset, collaboration and professional networking were found to be the most critical for developing the creative mindset of early childhood teachers; and 3) for the methods of developing a creative mindset, the preferred approach was onsite workshops emphasizing teamwork and hands-on practice. This involves a process of knowledge sharing among professional peers, along with presenting outcomes and receiving feedback for continuous development.

Keywords: Creative Mindset Levels; Creative Mindset; Early Childhood Teachers; Private Schools; Teacher Development

บทนำ

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO, 2023) และ องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF, 2023) ระบุว่า ช่วงวัยเด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยทองของการพัฒนาสมองและรากฐานของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ 4.2 ที่มุ่งเน้นให้เด็กทุกคนเข้าถึงการดูแลและเตรียมความพร้อมก่อนระดับประถมศึกษาภายในปี พ.ศ. 2573 สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพรอบด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ

ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาปฐมวัย คือ “ครูปฐมวัย” ซึ่งเป็นผู้กำหนดกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของเด็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2568) ในยุคศตวรรษที่ 21 ครูจำเป็นต้องมี “กรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์” (Creative Mindset) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ต่อยอดมาจากทฤษฎีกรอบความคิด (Mindset Theory) ของ Dweck (2006) ที่ระบุว่า บุคคลที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะมีความเชื่อมั่นในศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองและมีความยืดหยุ่นต่ออุปสรรค เมื่อผสมผสานเข้ากับหลักการของความคิดสร้างสรรค์ที่หมายถึงความสามารถในการคิดค้นสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง (Runco and Jaeger, 2012) โดยเฉพาะในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการบ่มเพาะ “การคิดเชิงความเป็นไปได้” (Possibility Thinking) เพื่อเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ของเด็ก (Craft, 2002; 2011) กรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์จึงกลายเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หากครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นและพร้อมเรียนรู้จะสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมการสอนที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติจริงได้ดียิ่งขึ้น

สถานศึกษาเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทย อย่างไรก็ตาม ครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนยังคงเผชิญความท้าทายหลายประการ เช่น ภาระงานที่ต้องตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการพัฒนาครู และความแตกต่างของมาตรฐานการพัฒนาวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2568) ปัญหาเหล่านี้อาจส่งผลให้ครูขาดโอกาสในการพัฒนา และประยุกต์ใช้กรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ในห้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การศึกษาถึงระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ ปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดดังกล่าว และวิธีการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาประเด็นเหล่านี้เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันและค้นหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม อันจะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนยกระดับศักยภาพครูเอกชนให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพตั้งแต่วัยรากฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยเอกชน

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบพื้นฐานในการศึกษา โดยแบ่งการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. กรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Mindset)

กรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นโครงสร้างทางปัญญาที่ผสมผสานระหว่างแนวคิดเรื่องกรอบความคิด (Mindset) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) Dweck (2006) อธิบายว่า บุคคลที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะเชื่อว่าสติปัญญาและความสามารถเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ผ่านความพยายามและการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่เอื้อให้เกิดการคิดค้นสิ่งใหม่ เมื่อผนวกกับนิยามมาตรฐานของความคิดสร้างสรรค์ที่เน้นความแปลกใหม่ (Originality) และความสามารถในการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง (Effectiveness) (Runco and Jaeger, 2012) กรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัย จึงหมายถึงความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองในการออกแบบและพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อพัฒนาการของเด็ก โดย Craft (2002) ได้เน้นย้ำว่า สำหรับการศึกษาปฐมวัยนั้น ความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงงานศิลปะ แต่รวมถึง “การคิดเชิงความเป็นไปได้” (Possibility Thinking) การที่ครูมีกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์จึงช่วยเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ตั้งคำถาม สำรวจ และเรียนรู้ อย่างอิสระ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. ปัจจัยปัจจัยโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์

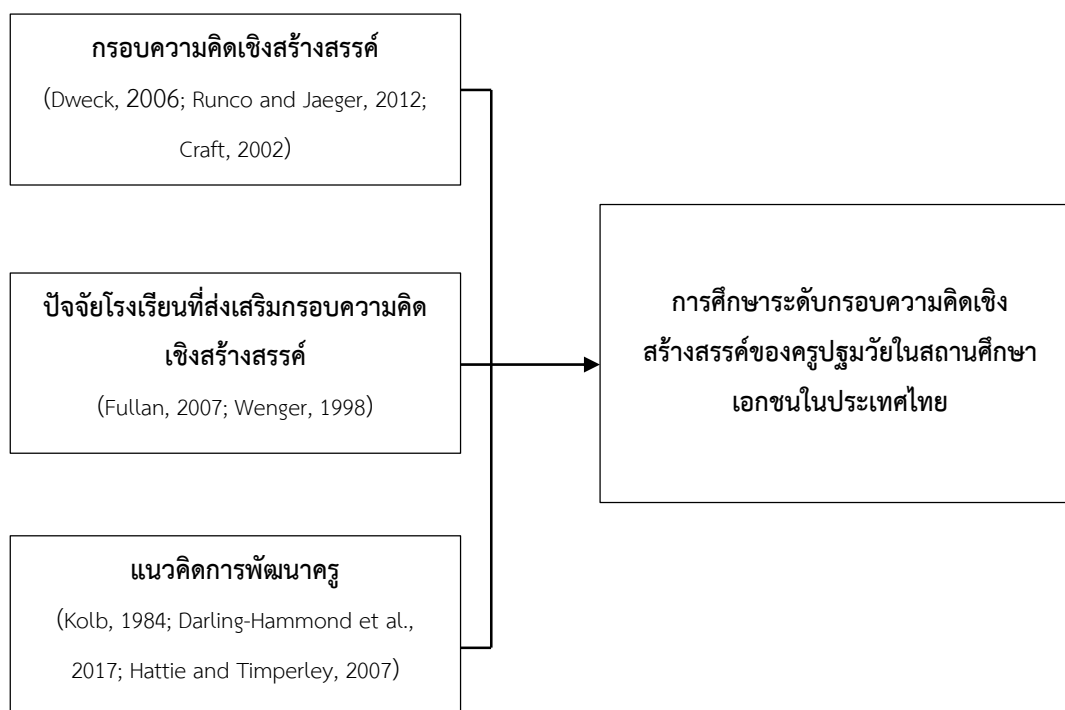
การหล่อหลอมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูไม่อาจเกิดขึ้นได้จากตัวบุคคลเพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยบริบทและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่เอื้ออำนวย Fullan (2007) ชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและการพัฒนานวัตกรรมจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและการสนับสนุนจากผู้บริหาร ปัจจัยด้านโรงเรียนที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายที่ส่งเสริมความกล้าเสี่ยง (Risk-taking) การจัดสรรทรัพยากรและเวลาที่เหมาะสม รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพ นอกจากนี้ Wenger (1998) ยังเสนอแนวคิด “ชุมชนนักปฏิบัติ” (Communities of Practice) ว่า การเรียนรู้ที่ทรงพลังเกิดจากการที่บุคลากรในองค์กรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ปัญหาาร่วมกัน สำหรับในบริบทของสถานศึกษาเอกชน ซึ่งมีความท้าทายด้านความคาดหวังและข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe space) สำหรับการทดลองจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ จึงเป็นปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปทุมวัย

3. กรอบแนวคิดการพัฒนาครู

การพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปทุมวัยให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่ต่อเนื่องและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง (Job-embedded) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงได้ออกแบบกระบวนการพัฒนาโดยบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) ที่เน้นวงจรการลงมือปฏิบัติและการสะท้อนคิด เข้ากับกรอบแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ 7 ประการ ของ Darling-Hammond et al. (2017) ได้แก่ การเน้นเนื้อหา (Content Focus) ที่สอดคล้องกับหลักสูตรปทุมวัย การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่ครูได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงในฐานะผู้เรียน การทำงานร่วมกัน (Collaboration) เพื่อสร้างชุมชนวิชาชีพ และการใช้รูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ (Models of Effective Practice) เพื่อเป็นต้นแบบที่ชัดเจน นอกจากนี้ กระบวนการดังกล่าวยังต้องอาศัยการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ (Coaching and Expert Support) ผสมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับและการสะท้อนคิด (Feedback and Reflection) ซึ่ง Hattie and Timperley (2007) ยืนยันว่า เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ท้ายที่สุด กระบวนการทั้งหมดจะต้องมีระยะเวลาที่ต่อเนื่อง (Sustained Duration) อย่างเพียงพอ การหลอมรวมแนวคิดเหล่านี้จะช่วยให้ครูมีพื้นที่ในการนำความรู้ไปทดลองใช้ รับการชี้แนะ และสะท้อนคิดร่วมกับเพื่อนครู อันจะนำไปสู่การยกระดับความเชื่อมั่นและพฤติกรรมการสอน สู่การเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ แนวคิดปัจจัยโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์และแนวคิดการพัฒนาครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ปีการศึกษา 2568 จำนวน 48,132 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ปีการศึกษา 2568 จำนวน 340 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางของ Krejcie and Morgan (1970) ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ครอบคลุมบริบทของโรงเรียนเอกชนในประเทศไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (reliability) เพื่อวัดความสอดคล้องภายใน โดยนำไปทดลองใช้กับครูปฐมวัย จำนวน 30 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .942 โดยแบบสอบถามกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในด้านกรอบความคิดแบบเติบโตมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .792 ส่วนในด้านกรอบความคิดแบบยึดติดมีค่าความเที่ยง

เท่ากับ .812 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาคอบความคิดเชิงสร้างสรรค์มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .942 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ระดับของกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert จำนวน 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จำนวน 5 ข้อ และกรอบความคิดแบบตายตัว (Fixed Mindset) จำนวน 5 ข้อ โดยผู้วิจัยประยุกต์และแปลข้อคำถามมาจากมาตรวัดกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Mindset Scale: CMS) ของ Karwowski (2014) โดยนำมาปรับสำนวนภาษาและบริบทให้สอดคล้องกับลักษณะการปฏิบัติงานของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนของไทย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาคอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert จำนวน 10 ข้อ โดยระบุถึงปัจจัยที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครู ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาวิชาชีพและการฝึกอบรม 2) วัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการกล้าเสี่ยง 3) ความยืดหยุ่นของหลักสูตรและการเข้าถึงทรัพยากร 4) ความร่วมมือและเครือข่ายทางวิชาชีพ และ 5) การสะท้อนคิดและความเป็นอิสระในการทำงาน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาคอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามปลายปิดและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 6 ข้อ โดยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่ครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนที่พึงประสงค์ ลักษณะของการพัฒนาคอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ รูปแบบแสดงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในระหว่างกระบวนการพัฒนา รูปแบบการรับข้อมูลย้อนกลับหลังการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาคอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1) ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูปฐมวัยที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเอกชนภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ดำเนินการเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ (Google Forms) โดยผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปยังผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการส่งมอบลิงก์ (URL) และคิวอาร์โค้ด (QR Code) ของแบบสอบถามออนไลน์ไปยังครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการของโรงเรียน เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ของโรงเรียน หรือกลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ (LINE Group) ของคณะครู พร้อมทั้งชี้แจงคำแนะนำในการตอบแบบสอบถามและกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการติดต่อประสานงานเพื่อติดตามผลการตอบแบบสอบถามเป็นระยะ

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาผ่านระบบการจัดเก็บข้อมูลของ Google Forms ให้ครบถ้วนตามจำนวนที่กำหนดไว้ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 340 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและวิธีการและแนวทางการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์

2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เพื่อวิเคราะห์ระดับสภาพกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์และระดับความสำคัญของความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาครู

สรุปผลการวิจัย

ผลศึกษาสภาพกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนในประเทศไทย มีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนในประเทศไทย มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ด้านกรอบความคิดแบบเติบโต

รายการ	ระดับกรอบความคิด เชิงสร้างสรรค์		แปลผล
	$\bar{X}$	$S.D.$	
1. เด็กทุกคนสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ได้ หากครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการสนับสนุนที่เหมาะสม	4.69	0.53	มากที่สุด
2. เด็กทุกคนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้ เมื่อครูให้โอกาสและการสนับสนุนที่เหมาะสม	4.74	0.53	มากที่สุด
3. การให้โอกาสเด็กได้ลงมือทำและฝึกฝนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ช่วยส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น	4.76	0.49	มากที่สุด
4. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กต้องอาศัยเวลา ความตั้งใจและความพยายามของครูในการจัดกิจกรรม ซึ่งมีความสำคัญไม่แพ้ความแตกต่างเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคน	4.49	0.69	มาก
5. เด็กทุกคนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้ต่อเนื่อง หากครูส่งเสริมและสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ	4.68	0.52	มากที่สุด
ภาพรวม	4.67	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ด้านกรอบความคิดแบบเติบโต ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้โอกาสเด็กได้ลงมือทำและฝึกฝนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.76$, $S.D. = 0.49$) และเด็กทุกคนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ เมื่อครูให้โอกาสและการสนับสนุนที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.74$, $S.D. = 0.55$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ด้านกรอบความคิดแบบยึดติด

รายการ	ระดับกรอบความคิด เชิงสร้างสรรค์		แปลผล
	$\bar{X}$	$S.D.$	
1. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูจึงไม่สามารถพัฒนาให้เปลี่ยนแปลงได้มากนัก	2.85	1.53	น้อย
2. เด็กจะสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ที่โดดเด่นได้ ก็ต่อเมื่อมีพรสวรรค์มาตั้งแต่เกิด	2.76	1.40	น้อย
3. แม้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะสามารถพัฒนาได้ แต่เด็กแต่ละคนจะแสดงความคิดสร้างสรรค์ได้แตกต่างกันตามคุณลักษณะเฉพาะของตนเอง	1.43	0.64	น้อยที่สุด
4. เด็กแต่ละคนมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน บางคนมีโดยธรรมชาติ ขณะที่บางคนแม้ครูจะจัดกิจกรรมฝึกฝนแล้ว ก็อาจไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก	1.90	0.96	น้อยที่สุด
5. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นสิ่งที่มามีมาตั้งแต่เกิดและคงอยู่ตลอดชีวิต แม้ครูจะจัดกิจกรรมต่างๆ ก็อาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้	2.71	1.50	น้อย
ภาพรวม	2.32	0.95	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ด้านกรอบความคิดแบบยึดติด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.32, S.D. = 0.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ แม้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะพัฒนาได้ แต่เด็กแต่ละคนจะแสดงออกแตกต่างกันตามคุณลักษณะเฉพาะของตนเอง ($\bar{X} = 1.43, S.D. = 0.64$) และเด็กแต่ละคนมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน บางคนมีโดยธรรมชาติ แม้ฝึกฝนแล้วก็อาจไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ($\bar{X} = 1.90, S.D. = 0.96$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน

รายการ	ปัจจัยของโรงเรียนที่ ส่งเสริมกรอบ ความคิดเชิง สร้างสรรค์		แปลผล
	$\bar{X}$	$S.D.$	
ปัจจัยด้านการพัฒนาวิชาชีพและการฝึกอบรม	4.53	0.58	มากที่สุด
1. โรงเรียนจัดอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.54	0.62	มากที่สุด
2. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยหรือการเรียนรู้จากการสืบเสาะมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.53	0.64	มากที่สุด
ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนที่สนับสนุนการสร้างสรรค	4.54	0.60	มากที่สุด

รายการ	ปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
3. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูกล้าทดลองแนวทางใหม่ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.51	0.67	มากที่สุด
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสและสนับสนุนแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย	4.57	0.60	มากที่สุด
ปัจจัยด้านความยืดหยุ่นของหลักสูตรและทรัพยากร	4.49	0.58	มาก
5. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสนใจและความแตกต่างของเด็กปฐมวัย	4.56	0.64	มากที่สุด
6. โรงเรียนจัดสื่อ อุปกรณ์ และทรัพยากรที่เพียงพอ เพื่อให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.44	0.69	มาก
ปัจจัยด้านความร่วมมือและเครือข่ายทางวิชาชีพ*	4.57*	0.55	มากที่สุด
7. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน	4.55	0.60	มากที่สุด
8. โรงเรียนสนับสนุนให้ทำงานร่วมกับเพื่อนครูช่วยทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัย*	4.60*	0.57	มากที่สุด
ปัจจัยด้านการสะท้อนคิดและอิสระในการทำงาน	4.54	0.60	มากที่สุด
9. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูสะท้อนและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการสอนให้สร้างสรรค์ยิ่งขึ้น	4.55	0.62	มากที่สุด
10. โรงเรียนให้อิสระแก่ครูในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการประเมินผล เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครูและเด็กปฐมวัย	4.53	0.66	มากที่สุด
ภาพรวม	4.54	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.51) สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านความร่วมมือและเครือข่ายทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.55) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยนี้มีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนมากที่สุดตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย รองลงมา ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.60) ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านการสะท้อนคิดและอิสระในการทำงาน ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.60) ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านการพัฒนาวิชาชีพและการฝึกอบรม ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.58) และความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านความยืดหยุ่นของหลักสูตรและทรัพยากร ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.58) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ประเด็นย่อยของความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยของโรงเรียนที่ส่งเสริมกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ปัจจัยแรกที่มีความสำคัญตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนให้ทำงานร่วมกับเพื่อนครูช่วยทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.57) ผู้บริหาร

เปิดโอกาสและสนับสนุนแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.60$) และโรงเรียนเปิดโอกาส

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยเอกชน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (%) ของความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่ครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนที่พึงประสงค์ (n = 340)

วิธีการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยเอกชน	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
รูปแบบการพัฒนาที่พึงประสงค์		
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นเนื้อหาการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*	176*	29.28
2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	113	18.80
3. การทำงานร่วมกับครูคนอื่นในการวางแผนหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน	126	20.97
4. การเข้าร่วมกิจกรรมเชิงรุก เช่น Lesson Study หรือ Active Learning	109	18.14
5. การชี้แนะและสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญ	42	6.98
6. การได้รับข้อมูลย้อนกลับควบคู่กับการสะท้อนคิด	35	5.83
ลักษณะของการพัฒนา		
7. กิจกรรมหรือหลักสูตรการอบรมแบบระยะสั้น	139	25.69
8. การประชุมหรือพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาร่วมกัน*	142*	26.25
9. การพัฒนาที่ต่อเนื่องเป็นระยะหรือเป็นวงรอบอย่างสม่ำเสมอควบคู่กับการสอนจริง	93	17.19
10. รูปแบบที่สามารถเรียนรู้ได้ตามเวลาที่สะดวกและยืดหยุ่น	126	23.29
11. กระบวนการเรียนรู้ที่มีการทำกิจกรรม/โครงการที่ใช้ระยะเวลาหลายสัปดาห์หรือเป็นภาคเรียน	41	7.58
รูปแบบการเรียนรู้ที่สะดวกเข้าร่วมพัฒนา		
12. เรียนรู้แบบพบหน้ากัน (Onsite)*	176*	38.01
13. เรียนรู้แบบออนไลน์ (Online)	132	28.50
14. เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ (On Demand)	51	11.02
15. เรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid)	104	22.47
รูปแบบแสดงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในระหว่างกระบวนการพัฒนา		
16. ขอบเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก	119	20.65
17. ต้องการงานเป็นทีมกับเพื่อนครูในโครงการที่ต้องร่วมกันคิดและลงมือปฏิบัติ*	215*	37.33
18. ต้องการที่ปรึกษาหรือโค้ชที่สามารถให้คำแนะนำ	78	13.55
19. เรียนรู้และทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง โดยมีช่องทางให้สอบถามเมื่อจำเป็น	55	9.55
20. ต้องการมีเพื่อนร่วมเรียนรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนแนวคิดและช่วยกันพัฒนา	109	18.92
รูปแบบการรับข้อมูลย้อนกลับหลังการพัฒนา		
21. การนำเสนอผลงานและรับคำติชม*	124*	23.85
22. การให้ข้อมูลย้อนกลับรายบุคคล	90	17.30
23. การได้รับข้อมูลย้อนกลับจากวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญ	117	22.50
24. การใช้แบบประเมินตนเองร่วมกับข้อเสนอแนะจากเพื่อนครู โดยมีช่องทางให้สอบถามเมื่อจำเป็น	119	22.88
25. การสะท้อนผลการเรียนรู้เป็นกลุ่ม	70	13.47
รูปแบบการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมของครูปฐมวัย		

วิธีการพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยเอกชน	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
26 การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)*	201*	37.23
27. การเรียนรู้ผ่านกลุ่มชุมชนวิชาชีพ (PLC)	83	15.37
28. การโค้ชแบบรายบุคคลหรือกลุ่มเล็ก	52	9.63
29. การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อ/ออนไลน์	62	11.48
30. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) หรือการสืบเสาะสะท้อนผล การสอน	42	7.77
31. การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning - PBL) ในฐานะ ครูผู้พัฒนา	53	9.83
32. การจัดทำ Portfolio สะท้อนผลการสอนเชิงสร้างสรรค์	47	8.70

จากตารางที่ 4 พบว่า วิธีการพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยเอกชน มีรายละเอียดดังนี้

ความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่ครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนที่พึงประสงค์ สามารถเรียงลำดับตามความถี่มากที่สุด 3 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นเนื้อหาการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ($f = 176$) การทำงานร่วมกับครูคนอื่นในการวางแผนหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ($f = 126$) และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ($f = 113$)

ความคิดเห็นต่อลักษณะของการพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สามารถเรียงลำดับตามความถี่มากที่สุด 3 ลักษณะ ได้แก่ การประชุมหรือพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาร่วมกัน ($f = 142$) กิจกรรมหรือหลักสูตรการอบรมแบบระยะสั้น ($f = 139$) และรูปแบบที่สามารถเรียนรู้ได้ตามเวลาที่สะดวกและยืดหยุ่น ($f = 126$)

ความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่สะดวกเข้าร่วมพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สามารถเรียงลำดับตามความถี่มากที่สุด 3 รูปแบบ ได้แก่ เรียนรู้แบบพบหน้ากัน (Onsite) ($f = 176$) เรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) ($f = 132$) และเรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid) ($f = 104$)

ความคิดเห็นต่อรูปแบบแสดงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในระหว่างกระบวนการพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สามารถเรียงลำดับตามความถี่มากที่สุด 3 รูปแบบ ได้แก่ ต้องการทำงานเป็นทีมกับเพื่อนครูในโครงการที่ต้องร่วมกันคิดและลงมือปฏิบัติ ($f = 215$) ชอบเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเป็นหลัก ($f = 119$) และต้องการมีเพื่อนร่วมเรียนรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนแนวคิดและช่วยกันพัฒนา ($f = 109$)

ความคิดเห็นต่อรูปแบบการรับข้อมูลย้อนกลับหลังการพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สามารถเรียงลำดับตามความถี่มากที่สุด 3 รูปแบบ ได้แก่ การนำเสนอผลงานและรับคำติชม ($f = 124$) การใช้แบบประเมินตนเองร่วมกับข้อเสนอแนะจากเพื่อนครู โดยมีช่องทางให้สอบถามเมื่อจำเป็น ($f = 119$) และการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญ ($f = 117$)

ความคิดเห็นต่อรูปแบบการพัฒนารอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน สามารถเรียงลำดับตามความถี่มากที่สุด 3 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ($f = 201$) การเรียนรู้ผ่านกลุ่มชุมชนวิชาชีพ (PLC) ($f = 83$) และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อ/ออนไลน์ ($f = 62$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัย

ผลการวิจัยพบว่า ระดับกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนในประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่ครูให้ความสำคัญและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีทัศนคติที่เชื่อว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนและพัฒนาให้ดีขึ้นได้ อาจเป็นเพราะว่าบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเอกชนนั้น ครูปฐมวัยต้องรับผิดชอบภาระงานที่หลากหลาย ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมตามความต้องการทางกายภาพและสติปัญญา การดูแลสุขภาวะเด็กตามหลัก 4D ตลอดจนการตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ปกครองและการแข่งขันที่สูง ปัจจัยเหล่านี้ ส่งผลให้ครูขาดโอกาสและพื้นที่ในการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตาม การที่ครูส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกว่า ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาได้นั้น ถือเป็นพื้นฐานของกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ตามแนวคิดของ Dweck (2006) ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพ และสอดคล้องกับนิยามของ Runco and Jaeger (2012) ที่ระบุว่า ศักยภาพเชิงสร้างสรรค์สามารถพัฒนาให้เป็นสมรรถนะที่สูงขึ้นได้หากได้รับการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Borko (2004) ในต่างประเทศที่ยืนยันว่า บริบทและภาระงานในสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดระดับการพัฒนาวิชาชีพเชิงสร้างสรรค์ของครู ดังนั้น การมีพื้นฐานทางความคิดที่พร้อมรับการพัฒนานับเป็นโอกาสสำคัญของสถานศึกษาเอกชนในการยกระดับคุณภาพครูให้ก้าวไปสู่การเป็นโรงเรียนแห่งการคิด (Thinking School) ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้อย่างยั่งยืน

2. ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความร่วมมือและเครือข่ายทางวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยด้านความร่วมมือและเครือข่ายทางวิชาชีพเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยโรงเรียนที่สนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมวิชาชีพสามารถกระตุ้นให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากธรรมชาติของการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันมีความซับซ้อนและต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้เรียนอย่างรวดเร็ว การทำงานแบบแยกส่วน (Isolation) จึงไม่สามารถตอบโจทย์การแก้ปัญหาได้ดีเท่ากับการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experience Sharing) ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงและความประหลาดในการทดลองใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ของ Wenger (1998) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มวัฒนธรรมที่มีเป้าหมายร่วมกัน และสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของ Fullan (2007) ที่เน้นว่า แรงขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาครู คือ “ทุนทางสังคม” (Social Capital) หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อสร้างอำนาจในการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Craft (2002) ในต่างประเทศที่เสนอแนวคิด “Collaborative Creativity” ว่า ความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาไม่ได้เกิดขึ้นจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นผลผลิตจากการระดมสมองและวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศไทย ตามรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2568) ที่ระบุว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานภายนอกเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพครูปฐมวัยให้มีความคล่องตัวและสามารถปรับตัวเข้ากับวิกฤตหรือบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้ดีกว่าการพัฒนาเพียงลำพัง

3. ความคิดเห็นต่อวิธีการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท

ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในรูปแบบเผชิญหน้า (Onsite) ที่เน้นการทำงานเป็นทีมและการลงมือปฏิบัติจริง เป็นรูปแบบที่เหมาะสมและได้รับความนิยมสูงสุด สาเหตุสำคัญมาจากธรรมชาติของวิชาชีพครูปฐมวัยที่ต้องอาศัยทักษะการจัดประสบการณ์ที่ละเอียดอ่อน และเน้นการลงมือทำเป็นรูปธรรม ซึ่งการอบรมที่เน้นบรรยายทฤษฎีหรือการอบรมผ่านระบบออนไลน์ เพียงอย่างเดียว ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในจุดนี้ได้เต็มที่ ครูต้องการพื้นที่จำลองที่เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe space) สำหรับทดลองจัดกิจกรรม สังเกตปฏิกริยา และฝึกฝนทักษะร่วมกับเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้ การที่ครูชื่นชอบรูปแบบเผชิญหน้ามากกว่าออนไลน์ ยังสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการได้รับคำชี้แนะอย่างใกล้ชิดและทันท่วงที เพื่อให้สามารถนำเทคนิคใหม่ๆ ไปปรับใช้แก้ปัญหาในห้องเรียน และตอบสนองต่อความคาดหวังที่สูงของผู้ปกครองและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในยุคศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ Kolb (1984) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ผ่านวงจรการลงมือปฏิบัติจริงและการสะท้อนคิด นอกจากนี้ กระบวนการนำเสนอผลงานและรับข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แบบทันทีในระหว่างการอบรมแบบเผชิญหน้า ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) จากการสอนแบบเดิมที่เน้นการท่องจำไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hattie and Timperley (2007) ที่ยืนยันว่า ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพ คือ เครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดในการยกระดับสมรรถนะของบุคคล ท้ายที่สุดความต้องการเรียนรู้ในรูปแบบที่นำไปใช้ได้จริงร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ยังสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาวิชาชีพของ Fullan (2007) ที่ได้เสนอไว้ว่า การพัฒนาวิชาชีพที่ยั่งยืนจะต้องเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริงในบริบทของตนเอง (Job-embedded Learning) และต้องได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับสถานศึกษาเอกชนควรจัดสรรเวลาและพื้นที่ปลอดภัย เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน โดยส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกันเป็นทีมในลักษณะโครงการ (Project-based) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดและร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของเด็กปฐมวัย

1.2 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็น หรือยืดหยุ่นเวลาการทำงาน เพื่อให้ครูมีโอกาเข้าถึงการพัฒนาวิชาชีพ และควรมีนโยบายสนับสนุนงบประมาณสำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในรูปแบบเผชิญหน้า (Onsite) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ครูเห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงมากที่สุด

1.3 สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด (สช.) ควรออกแบบหลักสูตรการพัฒนาครูที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงมากกว่าการบรรยายทฤษฎีเพียงอย่างเดียว โดยบูรณาการกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่เป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนาสมรรถนะการเป็น Thinking School ตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและก้าวข้ามข้อจำกัดของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาเชิงลึกด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการศึกษาเฉพาะรายกรณี (Case Study) ในโรงเรียนเอกชนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงกรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครูในเชิงลึกและปัจจัยเชิงบริบทที่ซับซ้อนมากขึ้น

2.2 ควรพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาครูแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่เชื่อมโยงการอบรมแบบ Onsite เข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณของโรงเรียนเอกชน โดยยังคงไว้ซึ่งการปฏิสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีมตามความต้องการของครู

2.3 ควรศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาหรือวัฒนธรรมองค์กรที่มีต่อการพัฒนากรอบความคิดเชิงสร้างสรรค์ของครู เพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างที่ช่วยพยากรณ์ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยในระยะยาวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://opec.go.th/plan?cate_id=2 [27 เมษายน 2569].

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2568). รายงานผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟิก.

Borko, H. (2004). Professional development and teacher learning: Mapping the terrain. *Educational Researcher*, 33(8): 3–15.

Craft, A. (2002). *Creativity and early years education: A life wide foundation*. London: Continuum.

Darling-Hammond, L., et al. (2017). *Effective Teacher Professional Development*. Palo Alto, CA: Learning Policy Institute.

Dweck, C.S. (2006). *Mindset: The new psychology of success*. New York, NY: Random House.

Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change*. (4th ed.). New York, NY: Teachers College Press.

Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77(1): 81–112.

Karwowski, M. (2014). Creative Mindsets: Measurement, Correlates, Consequences. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 8(1): 62-70.

Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607–610.

Runco, M.A., & Jaeger, G.J. (2012). The standard definition of creativity. *Creativity Research Journal*, 24(1): 92–96.

- UNESCO. *Global education monitoring report 2023: Technology in education: A tool on whose terms?*. [Online]. Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385723> [27 April 2026].
- UNICEF. *Early childhood development: UNICEF vision for every child*. [Online]. Retrieved from: <https://www.unicef.org/reports/early-childhood-development-unicef-vision-every-child> [27 April 2026].
- Wenger, E. (1998). *Communities of practice: Learning, meaning, and identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

